

การศึกษาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
A Study on How to Use the Risk Assessment
Form of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

มัตติมา กรงเต็น*

Mattima Krongten

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Doctor Of Philosophy Program in accountancy, School of Accountancy, Sripatum University

กัลยาภรณ์ ปานมะเร็ง**

Kalyaporn Panmareng

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

School of Accountancy, Sripatum University

มนตรี ช่วยชู***

Montree Chuaychoo

ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Director of Doctoral Programs, School of Accountancy Sripatum University

e-mail.: krongtenmatthima@gmail.com.

Received: August 10, 2022

Revised: August 28, 2022

Accepted: August 28, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน ๔๒๕ บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในรูปแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

* นางสาวมัตติมา กรงเต็น Mrs. Mattima Krongten ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Doctor of Philosophy Program in accountancy School of Accountancy, Sripatum University.

** รศ.กัลยาภรณ์ ปานมะเร็ง Assoc. Prof. Kalyaporn Panmareng คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม School of Accountancy Sripatum University.

*** ดร.มนตรี ช่วยชู Dr.Montree Chuaychoo ผู้อำนวยการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Director of Doctoral Programs School of Accountancy Sripatum University.

การศึกษาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ๑๗๕

จากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารความเสี่ยง หรือผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน หรือผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมภายใน หรือผู้อำนวยการฝ่ายการเงินหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน ๕ ท่าน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินความเสี่ยงที่ออกแบบ ครอบคลุมทุกกิจกรรมของการควบคุมภายในที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงด้านตลาด และการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศ การสื่อสาร ติดตามและประเมินผล ส่วนวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงนั้นประเมินความเสี่ยงเป็นการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยวิธีการประเมินใน Excel Form ที่สามารถแสดงระดับความรุนแรง (Risk Matric) ของผลกระทบจากเหตุการณ์หรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ทันที ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและสามารถส่งไฟล์แบบประเมินผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น

คำสำคัญ: วิธีการใช้; แบบประเมินความเสี่ยง; บริษัทจดทะเบียน; ตลาดหลักทรัพย์

Abstract

The purpose of this research is to study the use of the risk assessment form of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand. This research was the mixed method research. The quantitative research collected data with questionnaires and data record form from the sample group were totally 425 listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The data analysis using structural equation model. The qualitative research collected data by using in-depth interviews as the semi-structured interview format from the key informants who were five directors of risk management department or the directors of internal audit or the directors of internal control or the finance directors or relevant experts of the listed companies in the Stock Exchange of Thailand by using the specific method. Data were analyzed with content analysis.

The results showed that designed risk assessment form should be cover all internal control activities that may affect strategic Risks, financial risk, operational risk, market risks and internal control in all 5 components, the control environment; risk assessment, control activities, information & communication and monitor & evaluate. how to use

the risk assessment form found that the development of a computerized practice model using Microsoft Excel with an assessment method in Excel Form that can show the severity level (Risk Matric) of the impact of an event or risk immediately, to reduces the operational process and the assessment file can be sent via online channels, which is more convenient and easier to operate.

Keywords: How to Use; Risk Assessment Form; Listed Company; Stock Exchange

บทนำ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ใช้หลักการบริหารความเสี่ยงตามหลักมาตรฐานสากล (Committee of Sponsoring Organization : COSO) โดยใช้นโยบายการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (COSO ERM) ที่พนักงานทุกคนต้องถือปฏิบัติอย่างเชื่อมโยงกันทุกระดับของกระบวนการในการดำเนินธุรกิจ^๑ มีระบบงานด้านการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบ ข้อบังคับของบริษัท (Governance, Risk and Compliance: GRC) ซึ่งการประเมินความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ที่จะกำหนดนโยบายและแผนการบริหารความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการประเมินผลความเสี่ยงทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รวมถึงการสร้างเครื่องมือและการนำเครื่องมือมาใช้ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อเป็นการสนับสนุนให้บริษัทบรรลุเป้าหมายได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ^๒ ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนต่าง ๆ และเพื่อแสวงหาโอกาสในการเพิ่มมูลกิจการอย่างยั่งยืน

การประเมินความเสี่ยง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินและจัดลำดับปัจจัยความเสี่ยงต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมถึงแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง เทคโนโลยี คู่แข่ง กระบวนการต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง^๓

^๑ Sanmugam et al., "Implementation of Enterprise Risk Management (ERM) Framework in Enhancing Business Performances in Oil and Gas Sector", *Economies*, Vol. 6 No.1 (15 January 2018): 1-12.

^๒ Marc, M., Spric, D. & Zagar, M.M., "Is Enterprise Risk Management a Value-Added Activity", *Ekonomie a Management*, Vol. 21 No. 1 (2018) : 68-84.

^๓ Shad, M. K. & Lai, F. W., "A Conceptual Framework for Enterprise Risk Management performance measure through Economic Value Added", *Global Business and Management Research: An International Journal*, Vol. 7 No.2 (January 2015) : 1-11.

เพื่อให้คณะกรรมการบริหารกำหนดมาตรการในการควบคุม ป้องกัน หรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่บริษัทยอมรับได้ โดยให้อธิบายถึง ปัจจัยความเสี่ยงที่เปิดเผยมต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัททั้งในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นใหม่ เช่น ปัจจัยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ปัจจัยความเสี่ยงด้านการลงทุน ปัจจัยความเสี่ยงด้านบุคลากรและโครงสร้างองค์กร ปัจจัยความเสี่ยงด้านด้านสินค้าและบริการ ปัจจัยความเสี่ยงด้านชื่อเสียงบริษัท ปัจจัยความเสี่ยงด้านวิกฤติเศรษฐกิจและความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ปัจจัยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับปัจจัยความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี หรือความมั่นคงทางไซเบอร์และปัจจัยเสี่ยงต่อการลงทุนของผู้ถือหุ้น หรือผู้ถือหลักทรัพย์ ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีวิธีปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละประเภทอุตสาหกรรมหรือประเภทธุรกิจ

แบบประเมินความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความเสี่ยงที่ผู้ประเมินต้องใช้ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง แบบประเมินความเสี่ยงที่ดีจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารความเสี่ยง รูปแบบของแบบประเมินที่จัดทำขึ้นนั้นเพื่อใช้ภายในบริษัทเท่านั้น ซึ่งแต่ละบริษัทอาจมีรายละเอียดหรือรูปแบบแตกต่างกันตามปัจจัยความเสี่ยงที่มีอยู่ตามสถานะการในปัจจุบันที่อาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและผลการดำเนินงานของบริษัท แบบประเมินจัดทำโดยฝ่ายตรวจสอบภายในที่สร้างขึ้นตามแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน^{๑๕} ของบริษัท

วิธี การใช้แบบประเมินความเสี่ยง เป็นวิธีปฏิบัติแต่ละขั้นตอน หรือวิธีการปฏิบัติงานการประเมินความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านการบริหารจัดการกับปัจจัยความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพื่อควบคุม ป้องกัน หรือลดความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้^{๑๖}

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

---

^{๑๕} Shad, K. & Lai, F.W., “Enterprise Risk Management Implementation and Firm Performance: Evidence from the Malaysian Oil and Gas Industry”, **International Journal of Business and Management**, Vol. 14 No. 9 (August 2019) : 47-49.

^{๑๖} Charles Yegon, “Effects of Financial Risk Management on Firm’s Profitability: Panel Data Econometrics of Selected Micro-Financial Institutions in Kenya”, **Research Journal of Finance and Accounting**. Vol.5 No. 9 (2014) : 160-169.

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมเชิงอธิบาย โดยเน้นผลการทดสอบจากการวิจัยเชิงปริมาณตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน ๔๒๕ บริษัท การวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้อำนวยการฝ่ายบริหารความเสี่ยง หรือผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบภายใน หรือผู้อำนวยการฝ่ายควบคุมภายใน หรือผู้อำนวยการฝ่ายการเงินและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน ๕ ท่าน จาก ๗ กลุ่มอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจงเป็นการรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการประเมินความเสี่ยง และการพัฒนาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในที่มีต่อการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการตรวจสอบภายในและการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องผ่านการตรวจสอบภายในที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดเห็นด้วยกับลักษณะของการบริหารความเสี่ยงที่ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงาน และความเสี่ยงด้านตลาด โดยการพิจารณาถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อลักษณะความเสี่ยงทั้ง ๔ ลักษณะเป็นสำคัญ และเห็นด้วยกับการนำมาตรฐานการควบคุมภายในตามมาตรฐานสากล (COSO) มาเป็นแนวทางในการกำหนด ประเมิน และควบคุมระบบการควบคุมภายในของบริษัทที่ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการตรวจสอบภายในเพื่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การศึกษาวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ๑๗๙

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ และผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำวิธีใช้แบบประเมินความเสี่ยง และเพื่อยกร่างแบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยพิจารณาถึงโอกาส (ความถี่) ความรุนแรง (ผลกระทบ) และการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย และเหตุการณ์เหล่านั้น (ความเสี่ยง) ที่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน และมูลค่ากิจการ โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะเกิดความเสียหายด้านสภาพคล่องเป็นสำคัญ เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับวงจรรายได้ วงจรรายจ่าย การบริหารลูกหนี้ การบริหารงบประมาณ การบริหารการลงทุน รวมถึงการกั้นเงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ไม่ปกติที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น

การออกแบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องจึงมุ่งเน้นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและหน่วยงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งแบบประเมินที่จัดทำขึ้นเป็นเสมือนเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานได้อย่างทันเวลาและสอดคล้องกับสถานะการณ์ปัจจุบัน แบบประเมินความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นนั้น ผู้ประเมินสามารถกรอกข้อมูลและแสดงผลการประเมินความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง กลาง ต่ำ ซึ่งผลการประเมินที่ได้ ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางในการควบคุมความเสี่ยงนั้นๆ ได้ทันที แบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ประกอบด้วย

๑. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ระดับของความเสี่ยง ประกอบด้วย (๑) ผลกระทบของความเสี่ยง (๒) ระดับของความเสียหาย (๓) โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (๔) ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น โดยการกำหนดเป็น ๕ ระดับ

ผลกระทบของความเสี่ยง = ระดับของความเสียหาย

ระดับ	๑	๒	๓	๔	๕
ผลกระทบ (Impact)	ต่ำมาก (Very Low)	ต่ำ (Low)	ปานกลาง (Moderate)	สูง (High)	สูงมาก (Very High)
11 มูลค่าความเสียหายที่เป็นตัวเงิน	ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวเงิน	๐ - ๑,๐๐๐ บาท	๑,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑-๑๐๐,๐๐๐ บาท	มากกว่า ๑๐๐,๐๐๑ บาท
12 ผลกระทบต่อชื่อเสียง/ภาพลักษณ์ของบริษัท	ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายและไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย	ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่อาจกระทบต่อการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสีย	เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย มีโทษปรับมูลค่าต่ำ แต่ไม่มีโทษทางอาญา	เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย มีโทษปรับมูลค่าสูง แต่ไม่มีโทษทางอาญา	เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ที่มีโทษทางอาญา
13 ความต่อเนื่องของการดำเนินงาน	ไม่มีการชะงักงันของกระบวนการและการทำงานทางธุรกิจ	มีการชะงักงันของกระบวนการและการทำงานทางธุรกิจ ไม่เกินครึ่งวัน	มีการชะงักงันของกระบวนการและการทำงานทางธุรกิจ ไม่เกิน ๑ วัน	มีการชะงักงันของกระบวนการและการทำงานทางธุรกิจ ตั้งแต่ ๑- ๓ วัน	มีการชะงักงันของกระบวนการและการทำงานทางธุรกิจ ตั้งแต่ ๔ วันขึ้นไป

14 ระยะเวลาที่ล่าช้าในการดำเนินงาน และการดำเนินงาน เนินธุรกิจ	ส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในการทำงาน ไม่เกิน ๑ วัน	ส่งผลให้การทำงานล่าช้าเล็กน้อย หรือ ๑ - ๕ วัน	ส่งผลให้การทำงานล่าช้าปานกลาง หรือ ๖ - ๑๕ วัน	ส่งผลให้การทำงานล่าช้ามาก หรือ ๑๖ - ๓๐ วัน	ส่งผลให้การทำงานล่าช้ามากกว่า ๓๐ วัน
---	---	---	---	--	--------------------------------------

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง = ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น

ระดับ	๑	๒	๓	๔	๕
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)	ต่ำมาก (Very Low)	ต่ำ (Low)	ปานกลาง (Moderate)	สูง (High)	สูงมาก (Very High)
L1 แนวทางการปฏิบัติงาน/ระดับการควบคุม	-	ถือปฏิบัติตามแนวทาง ระเบียบ ข้อบังคับทั้งหมด	กำหนดชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย ระเบียบบางส่วน	กำหนดขึ้นเอง	ไม่มีการกำหนด

๒. เกณฑ์ในการประเมินระดับของความเสี่ยง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การวางแผนควบคุม ป้องกันหรือลดผลกระทบจากความเสี่ยงดังกล่าว โดยวิธีการกำหนดตารางเมทริกซ์สำหรับใช้ประเมินระดับความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดผลกระทบ และการจัดลำดับความเสี่ยง

ตารางสำหรับใช้ประเมินระดับความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดผลกระทบ

Risk Matrix ระดับความเสี่ยง		Impact ระดับของผลกระทบที่เกิดความเสี่ยง				
		๑	๒	๓	๔	๕
likelihood ระดับความถี่ที่จะเกิด ความเสี่ยง	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕

การจัดลำดับความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

Risk Score	Risk Level	Action
๒๐-๒๕	Extreme	ความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ จำเป็นต้องมีการจัดการ ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการ โดยเร่งด่วน/ทันที
๑๕-๑๙	High	ความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ โดยต้องมีการกำหนดแนวทางการจัดการ ปรับปรุงต่อไป
๙-๑๔	Medium	ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเปลี่ยนไปในระดับที่ไม่สามารถยอมรับไม่ได้
๑-๘	Low	ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องเพิ่มขึ้นตอนการควบคุมความเสี่ยงหรือไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

๓. แบบประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

๓.๑ ข้อคำถามหรือการระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้ระบุรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ หรือเป็นความเสี่ยงเฉพาะ เป็นการกำหนดหรือสร้างข้อคำถามตามลักษณะของปัจจัยโดยให้ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ กระบวนการในทุกกิจกรรมของการดำเนินการในเรื่องนั้น (พัฒนาจากแบบประเมินความเสี่ยงพอของระบบการควบคุมภายในจากคู่มือการจัดทำรายงานประจำปี ๕๖-๑ One Report ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ) เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ โอกาสที่จะเกิดผลกระทบ หรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น และระดับความเสี่ยง หรือเป็นการบ่งชี้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น การพิจารณากระบวนการของวงจรรายได้/ลูกหนี้ หรือ วงจรรายจ่าย/เจ้าหนี้ การจัดหาเงินทุนและการลงทุนตามตัวอย่างแบบประเมิน

๓.๒ ลักษณะความเสี่ยง เป็นการพิจารณาจากเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นที่จะมีผลกระทบต่อลักษณะของความเสี่ยงนั้น ๆ ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการเงิน ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ และความเสี่ยงด้านตลาดตามตัวอย่างแบบประเมิน

๓.๓ การควบคุมภายใน เป็นการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามแผนการควบคุมภายในที่วางแผนไว้เพื่อเป็นการทบทวนถึงความเหมาะสมและเพียงพอของการควบคุมภายใน ตามหลักแนวคิดของการควบคุมภายใน COSO ๒๐๑๓ ทั้ง ๕ องค์ประกอบ ประกอบด้วย (๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (๒) การประเมินความเสี่ยง (๓) กิจกรรมการควบคุม (๔) สารสนเทศและการสื่อสาร และ (๕) การติดตามประเมินผลตามตัวอย่างแบบประเมิน

๓.๔ ระดับของความเสี่ยง เป็นการพิจารณาระดับความรุนแรงของความเสี่ยงจากผลกระทบของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์การพิจารณาที่ได้กำหนดไว้ เพื่อกำหนดมาตรการในการควบคุม ป้องกัน หรือลดความเสี่ยงนั้นๆให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประกอบด้วย (๑) ระดับความถี่ของโอกาสเกิดความเสี่ยง (likelihood) (๒) ระดับของผลกระทบจากความเสี่ยง (Impact) (๓) ระดับของความเสี่ยง (Risk Score) โดยพิจารณาจากการสร้างตารางเมทริกซ์ (ระดับความเสี่ยง (Risk Score) เท่ากับ โอกาสในการเกิดความเสียหายต่าง ๆ (likelihood) คูณด้วย ผลกระทบของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Impact) และ (๔) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Risk Level) ตามตัวอย่างแบบประเมิน

๓.๕ กิจกรรมควบคุมเป็นการกำหนดมาตรการการควบคุม ป้องกัน แก้ไขหรือลดความเสี่ยงนั้น ๆ

ตัวอย่าง แบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

บริษัท เอบีซี จำกัด (มหาชน)   กระบวนการ/หน่วยงานที่รับการประเมิน แผนกบัญชี/แผนกจัดซื้อ/แผนกขาย
 เครื่องมือ/แบบประเมินความเสี่ยง : ผู้ประเมินพิจารณาจากกระบวนการและหัวข้อความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยทำให้
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง
 การประเมินแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ วงจรรายได้/ลูกหนี้; วงจรค่าใช้จ่าย/เจ้าหนี้;
 กระบวนการจัดหาเงิน และกระบวนการลงทุน
 การประเมินประกอบด้วย ๔ ส่วน

ส่วนที่ ๑ พิจารณาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นผลกระทบจากความเสี่ยงด้านใด (ด้านกลยุทธ์ ด้านการเงิน ด้านการเงิน
 ด้านปฏิบัติงาน หรือด้านตลาด)

ส่วนที่ ๒ พิจารณาจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นมีผลกระทบจากการควบคุมภายในด้านใด (ด้านสภาพแวดล้อม
 ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารหรือด้านการติดตามและ
 ประเมินผล)

ส่วนที่ ๓ พิจารณาจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นมีระดับความเสี่ยงและโอกาสที่จะเกิดขึ้นมากเพียงใด (โดยพิจารณาได้
 จากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ลงในช่อง likelihood และ Impact)

ส่วนที่ ๔ ระบุแนวทางแก้ไข ป้องกันเพื่อลดผลกระทบและโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เมื่อผลของ Risk level
 อยู่ในเกณฑ์ที่มีสีแดง (เสี่ยงสูง)

ลำดับ	กระบวนการ	ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ผลกระทบจากความเสียหายด้านใด				ผลกระทบจากการควบคุมภายใน (COSO) ด้านใด						ระดับความเสี่ยง/ ผลกระทบของความเสียหาย				กำหนดกิจกรรม ควบคุมเพื่อลด หรือป้องกัน ความเสี่ยง (ส่วนที่ 4)		
			กลยุทธ์	การเงิน	ปฏิบัติการ	ตลาด	สภาพ แวดล้อม	การประเมิน ความเสี่ยง	กิจกรรม การ ควบคุม	สารสนเทศ และการ สื่อสาร	การติดตาม และ ประเมินผล	likeli- hood	Impact	Risk Score	Risk Level				
๑	วางรายได้/ลูกหนี้																		
	การเปิด หน้า บัญชี ลูกค้า	ความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๕	๒๐	High	ควบคุมให้มีการ แนบเอกสาร หลักฐานจาก ลูกค้าให้ครบ ก่อนอนุมัติให้ เปิดบัญชีลูกค้า ใหม่
				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓	๕	๑๕	Medium	
			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๓	๑๒	Low	

ผลการประเมินเฉลี่ย										๔	๔	๒๐		
๒	วงจรรค่าใช้จ่าย/เจ้าหน้าที่													
ก	การ	๑. การสร้างข้อมูลที่ไม่มีการอนุมัติหรือขาดหลักฐานอ้างอิง อาจทำให้ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ หรืออาจจะทำให้เกิดการที่ไม่เหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๔	๑๖
ข	การ	๑. การซื้อสินค้าและบริการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน และบริษัทที่ทุจริต และบริษัทสูญเสียเงินโดยไม่ได้รับประโยชน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๔	๑๖
ค	การ	๒. หากมีการสั่งซื้อไม่เป็นไปตาม level อนุมัติและไม่ได้ขออนุมัติ budget ไว้ก่อน อาจก่อให้เกิดการซื้อสินค้าและบริการโดยไม่มีเจ้าเป็น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓	๓	๕

การศึกษาวិธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ๑๘๕

		ผลการประเมินเฉลี่ย								๔	๔	๑๖	
๓	กระบวนการจัดการเงิน									๔	๔	๑๖	
	๑.ไม่มีการสอบทานความถูกต้องของแหล่งที่มาของรายการหนี้สิน และรายการงานที่เกี่ยวข้องกันในงบการเงิน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๖	
	๒.ไม่มีการสอบยอดรวมของหนี้สินแต่ละประเภทกับยอดรวมทั้งหมด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๒		
	๓.ขาดการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น/ลดลงของรายการหนี้สินจากปีก่อน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๖		

ผลการประเมินเฉลี่ย											๑๒	๓	๔		
กระบวนการลงทุน															
๔	๑	เงินลงทุนที่บันทึก ในปีบัญชีสินทรัพย์ แสดงถึงการลงทุนที่ เกิดขึ้นจริงตามยอด คงเหลือในปีบัญชีและ รายงานทางการเงิน ณ วันสิ้นงวดบัญชี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๒	๑๒	
	๒	รายได้ต่าง ๆ เช่น เงินปันผลและ ดอกเบี้ยรับ รวมถึง กำไรขาดทุนจากการ เปลี่ยนแปลงมูลค่า สุทธิรวม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓	๒	๑๒	
	๓	เงินลงทุนทั้งหมด บันทึกรวมอยู่ใน งบดุลของกิจการ ในส่วนของผู้ถือหุ้น เกี่ยวข้องกับ ลงทุนอย่างครบถ้วน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๔	๒	๑๒	
ผลการประเมินเฉลี่ย															

สรุปผลการประเมินเพื่อกำหนดกิจกรรมการควบคุม เพื่อลด หรือ ป้องกันความเสี่ยง

ผลการประเมิน	Risk Score (เฉลี่ย)	Risk Level	กำหนดกิจกรรมการควบคุม เพื่อลด หรือ ป้องกันความเสี่ยง
๑. วงจรรายได้ / ลูกหนี้	๒๐	สูง	เสี่ยงสูง ต้องควบคุม หรือ ป้องกันทันที
๒. วงจรค่าใช้จ่าย / เจ้าหนี้	๑๕	ปานกลาง	มีแนวโน้มที่เกิดความเสี่ยงสูง ทบทวนกระบวนการ และแผนการการควบคุม
๓. กระบวนการจัดหาเงิน	๑๒	ต่ำ	เฝ้าระวัง
๔. กระบวนการลงทุน	๘	ต่ำมาก	เฝ้าระวัง

การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานหรือวิธีการใช้แบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ที่เปลี่ยนจากการปฏิบัติงานด้วยมือหรือการประเมินความเสี่ยงด้วยแบบประเมินความเสี่ยงที่เป็นเอกสาร พัฒนา มาเป็นการปฏิบัติงานหรือการทำการประเมินด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยวิธีการดำเนินการจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงลงบน Excel Form การปฏิบัติงานด้วยวิธีที่พัฒนา ขึ้นใหม่จะมีระบบการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการทำแบบประเมินทันทีที่ผู้ประเมินดำเนินการเสร็จ สามารถแสดงระดับของความเสี่ยง (Level of Risk) ที่แบ่งตามความสำคัญเป็น 4 ระดับ คือ สูงมาก (Extreme) สูง (High) ปานกลาง (Medium) น้อย (Low) ตามที่กำหนดไว้ใน Excel Form การปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการที่พัฒนาขึ้นมาใหม่มีรายละเอียดดังนี้

๑. มีระบบการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการประเมินโดยผู้ประเมินทันที เมื่อผู้ประเมินทำการ ประเมินความเสี่ยงลงในแบบประเมินที่เป็น Excel Form หลังจากทำการประเมินเสร็จโปรแกรมแสดงผล ในรูปของระดับความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน Excel Form ทันที

๒. สามารถส่งไฟล์แบบประเมินความเสี่ยงให้ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานผ่านช่องทางระบบ ออนไลน์ หรือ ทาง E-mail หรือ ทาง QR Code ได้ ทำให้สะดวกและง่ายต่อการใช้งานมากขึ้น

๓. สามารถพัฒนาระบบการป้องกันความปลอดภัยในการใช้งาน โดยการสร้างรหัสผู้ใช้งานก่อนการ ปฏิบัติงาน กำหนดผู้ที่ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานตามต้องการได้

๔. ผู้บริหารสามารถพิจารณาและกำหนดแนวทางในการควบคุม ป้องกัน หรือ ลดความเสี่ยงให้อยู่ ในระดับที่ยอมรับได้เร็วขึ้น ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานหรือการไม่บรรลุ ตามเป้าหมายทางธุรกิจได้ทันต่อสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเชิงปริมาณและผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถพัฒนาแบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยยึดหลักแนวคิดจากแบบประเมินความเสี่ยงพอของระบบการควบคุมภายในจากคู่มือการจัดทำรายงาน ๕๖-๑ One Report ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และจัดทำขึ้นตามแนวคิดของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร COSO ERM ๒๐๑๗ ซึ่งองค์ประกอบของ COSO เป็นการบูรณาการระหว่างกลยุทธ์และผลการดำเนินงาน (Enterprise Risk Management – Integrating with Strategy and Performance Framework) หรือ COSO ERM ๒๐๑๗ ที่ช่วยอธิบายและสนับสนุนการจัดการยุทธศาสตร์และการดำเนินงานที่เชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเข้ากับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เหมาะสมทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้อย่างชัดเจน^๖ เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์^๗ กรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๒๐ หลักการ ที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน จากหลักการการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิดดังกล่าวลักษณะที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุดประกอบด้วย (๑) การบริหารความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (๒) ความเสี่ยงด้านการเงิน (๓) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการและ (๔) ความเสี่ยงด้านตลาดไว้เป็นขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง และได้ใช้หลักแนวคิดการควบคุมภายในตามองค์ประกอบของ COSO ๒๐๑๓ ทั้ง ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (๒) การประเมินความเสี่ยง (๓) กิจกรรมการควบคุม (๔) สารสนเทศและการสื่อสาร และ (๕) การติดตามประเมินผลเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใช้ปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงเพื่อใช้ภายในบริษัท โดยการพิจารณาหรือวิเคราะห์จากปัจจัยและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของบริษัท

การประเมินความเสี่ยง ใช้แบบประเมินความเสี่ยงเป็นเครื่องมือ แบบประเมินความเสี่ยงที่ออกแบบครอบคลุมทุกกิจกรรมของการควบคุมภายในที่อาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยพิจารณาถึงโอกาส (ความถี่) ความรุนแรง (ผลกระทบ) และการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยหรือเหตุการณ์เหล่านั้น (ความเสี่ยง) ที่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ โดยมุ่งเน้นทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่อาจจะเกิดความเสียหายต่อสภาพคล่องของบริษัท ได้แก่ วงจรรายได้ วงจรรายจ่าย การบริหารลูกหนี้ การบริหารเจ้าหนี้ การงบประมาณ และการลงทุน

^๖ Pierce, E.M. & Goldstein, J., “ERM and strategic planning: a change in paradigm”, *International Journal of Disclosure and Governance*, Vol. 15 No.1 (2018): 5-59.

^๗ ศรีณยู ชูเกียรติ จุฑาทิพ อัสสะบำรุงรัตน์ จอมสุรางค์ เรืองประพันธ์ และ อุษารัตน์ ธีรร, “ประเด็นสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร : การบูรณาการร่วมกับกลยุทธ์และผลการปฏิบัติงาน (COSO ERM ๒๐๑๗)”, *วารสารวิชาชีพบัญชี*, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔๙ (มกราคม ๒๕๖๓) : ๖๐-๗๑.

รวมถึง การกั้นเงินสำรองสำหรับเหตุการณ์ไม่ปกติที่อาจเกิดขึ้น แบบประเมินจะแสดงผลการประเมินความเสี่ยงในระดับ สูง กลาง ต่ำ ผู้บริหารจะนำผลการประเมินที่ได้มากำหนดแนวทางการป้องกันพร้อมก็นำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ผู้วิจัยมุ่งเน้นออกแบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงได้นำผลจากแบบประเมินที่ได้ไปดำเนินการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการได้อย่างทันเวลาและปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การพัฒนาแบบประเมินความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานตามรูปแบบเดิมด้วยการประเมินความเสี่ยงด้วยเอกสารพัฒนามาเป็นการปฏิบัติงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยวิธีการดำเนินการจัดทำแบบประเมินความเสี่ยงและการประเมินความเสี่ยงลงบน Excel Form ที่สามารถแสดงผลในรูปของระดับความเสี่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการประมวลผลข้อมูลได้ทันทีที่ประเมินเสร็จ

วิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารหรือหน่วยงานบริหารจัดการความเสี่ยง หรือหน่วยงานการควบคุมภายใน หรือหน่วยงานตรวจสอบภายในสามารถส่งไฟล์แบบประเมินลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่เป็น Excel Form ให้ผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานผ่านช่องทางระบบออนไลน์ได้ เช่น e-mail หรือ QR code ซึ่งวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่พัฒนาขึ้น จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก รวดเร็วขึ้น รวมถึงการประมวลผลข้อมูลที่มีความแม่นยำและรวดเร็ว จะช่วยลดระยะเวลา ลดขั้นตอนหรือกระบวนการในการปฏิบัติงาน เหมาะสมกับยุคดิจิทัลในปัจจุบัน ทั้งนี้ผู้ประเมินสามารถรายงานผลการประเมินให้ผู้บริหารทราบได้ทันที และผู้บริหารสามารถดำเนินการควบคุมหรือกำหนดแผนการป้องกันความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการจากปัจจัยนั้นๆ ได้ทันเวลา ดังนั้นบริษัทที่มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพผล มีการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้จะช่วยลดความสูญเสียทางการเงินที่ไม่เกิดประโยชน์หรือลดต้นทุนลงได้ บริษัทที่มีสภาพคล่องดีช่วยให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างราบรื่นตามเป้าหมาย^๘ มีโอกาสขยายการลงทุนหรือการกั้นเงินสำรองได้ตามวัตถุประสงค์มากขึ้น^๙ มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน^{๑๐} บริษัทมีผลการดำเนินงานดีสามารถสร้างมูลค่ากิจการได้อย่างยั่งยืนทำให้อัตราผลตอบแทนสูงขึ้นตามไปด้วย

^๘ Brown, K. & Moles, P., “Credit Risk Management”, EDINBURGH Business School, HERIOT-WATT University, (2016) : 1-58.

^๙ Armeanu, D., Stefan, G. V., Gherghina, S.C. & Petrache, D.C., “Approaches on Correlation between Board of Directors and Risk Management in Resilient Economies”, Sustainability, Vol. 9 No. 2 (January 2017) : 173-187.

^{๑๐} Bezzina, F., Grima, S., & Mamo, J., “Risk Management Practices Adopted by Financial Firms in Malta”, Managerial Finance, Vol. 40 No. 6 (2014) : 587-612.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

๑. ข้อค้นพบจากการศึกษาเป็นองค์ความรู้ใหม่ในด้านการนำนวัตกรรมระบบเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันมาพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการใช้แบบประเมินความเสี่ยงให้มีความทันสมัย ใช้งานง่าย และทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้ผู้บริหารบริษัทสามารถนำแบบประเมินความเสี่ยงที่ได้ไปพัฒนาต่อให้เหมาะสมกับกระบวนการปฏิบัติงานและเทคโนโลยีของบริษัทที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับแผนการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในของบริษัทเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร

๒. ผู้บริหารหลักสูตร นักวิชาการ หรือนักวิจัยที่สนใจสามารถนำนวัตกรรมที่ค้นพบมาพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อให้เหมาะกับยุคดิจิทัลในปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในระยะยาว เพื่อเป็นประโยชน์ในการสร้างศักยภาพทางการแข่งขันและพร้อมที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงในอนาคต รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือขององค์กรในการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างยั่งยืน

๓. คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบให้กับองค์กร เพื่อเป็นการสนับสนุนให้องค์กรเข้าใจเกี่ยวกับหลักการบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ทั้งองค์กร (COSO ERM) หรือสนับสนุนให้การบริหารความเสี่ยงเป็นวัฒนธรรมขององค์กร หรือเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความสำคัญต่อเป้าหมายขององค์กร เพื่อป้องกันความเสี่ยงในระยะยาว ที่จะมีผลกระทบต่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. การวิจัยในครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน เช่น การบริหารความเสี่ยงในด้านการดำเนินงานและการบริหารงาน เป็นต้น เพราะเนื่องด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ในการปฏิบัติการในด้านการดำเนินงานและการบริหารงานมีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบาย พันธกิจและเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

๒. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินความเสี่ยงเพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานในปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- ศรัณยู ชูเกียรติ จุฑาทิพ อัสสะบำรุงรัตน์ จอมสุรางค์ เรื่องประพันธ์ และ อูซาร์ตัน ชีรธร. “ประเด็นสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร : การบูรณาการร่วมกับกลยุทธ์และผลการปฏิบัติงาน (COSO ERM 2017)”. **วารสารวิชาชีพบัญชี**. ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๔๙ (มกราคม ๒๕๖๓) : ๖๐-๗๑.
- Armeanu, D. ,Stefan, G. V., Gherghina, S.C. & Petrache, D.C. “Approaches on Correlation between Board of Directors and Risk Management in Resilient Economies”. **Sustainability**. Vol. 9 No. 2 (January 2017) : 173-187.
- Bezzina, F., Grima, S., & Mamo, J. “Risk Management Practices Adopted by Financial Firms in Malta”. **Managerial Finance**. Vol. 40 No. 6 (2014) : 587-612.
- Brown, K. & Moles, P. “Credit Risk Management”. **EDINBURGH Business School. HERIOT-WATT University**. (2016) : 1-58.
- Charles Yegon. “Effects of Financial Risk Management on Firm’s Profitability: Panel Data Econometrics of Selected Micro-Financial Institutions in Kenya”. **Research Journal of Finance and Accounting**. Vol.5 No. 9 (2014) : 160-169.
- Marc, M., Sprcic, D. & Zagar, M.M. “Is Enterprise Risk Management a Value-Added Activity”. **Ekonomie a Management**. Vol. 21 No. 1 (2018) : 68-84.
- Pierce, E.M. & Goldstein, J. “ERM and strategic planning: a change in paradigm”. **International Journal of Disclosure and Governance**. Vol. 15 No. 1 (2018) : 5-59.
- Sanmugam Annamalah, Murali Raman, Govindan Marthandan & Avavindan Kalisri Logeswarn. “Implementation of Enterprise Risk Management (ERM) Framework in Enhancing Business Performances in Oil and Gas Sector”. **Economies**. Vol. 6 No.1 (15 January 2018): 1-12.
- Shad, M. K. & Lai, F. W. “A Conceptual Framework for Enterprise Risk Management performance measure through Economic Value Added”. **Global Business and Management Research: An International Journal**. Vol. 7 No.2 (January 2015) : 1-11.
- Shad, K. & Lai, F.W. “Enterprise Risk Management Implementation and Firm Performance: Evidence from the Malaysian Oil and Gas Industry”. **International Journal of Business and Management**. Vol. 14 No. 9 (August 2019) : 47-49.